

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 listopada 2019 r.

Pozycja 195

POSTANOWIENIE z dnia 11 czerwca 2019 r. Sygn. akt Ts 95/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej „ROW-JAS” Elektromechanika sp. z o.o. z siedzibą w Jastrzębiu-Zdroju w sprawie zgodności:

art. 30a ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, ze zm.) w zakresie, w jakim przepis ten wyłącza w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości możliwość przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego sądowego, z art. 45 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej z 27 kwietnia 2017 r. (data nadania) „ROW-JAS” Elektromechanika sp. z o.o. z siedzibą w Jastrzębiu-Zdroju (dalej: skarżąca) wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona na tle następującej sprawy.

9 czerwca 2016 r. skarżąca złożyła do Sądu Rejonowego w G. (dalej: Sąd Rejonowy) wniosek o ogłoszenie upadłości. Postanowieniem z 5 września 2016 r., sygn. akt [...], Sąd Rejonowy oddalił wniosek skarżącej, ustalwszy, że jej majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. Skarżąca złożyła zażalenie na postanowienie, wskazując w jego uzasadnieniu, że Sąd Rejonowy błędnie ustalił wartość jej majątku. Postanowieniem z 9 stycznia 2017 r., sygn. akt [...], Sąd Okręgowy w G. oddalił zażalenie.

3. Skarżąca zarzuciła, że art. 30a ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (ówcześnie: Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, ze zm., obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 498; dalej: prawo upadłościowe) jest sprzeczny z konstytucyjnym prawem do sądu, w szczególności z prawem do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy, obejmującym m.in. uprawnienie do zgłaszania twierdzeń faktycznych i dowodów na ich poparcie (art. 45 Konstytucji), a także z zasadą państwa prawnego (art. 2 Konstytucji). W ocenie skarżącej brak możliwości przeprowadzenia w sprawie o ogłoszenie upadłości dowodu z opinii biegłego, który na podstawie posiadanych wiadomości specjalnych oszacowałby wartość majątku skarżącej, oraz ustalenie tej

wartości samodzielnie przez sąd skutkowało jej zaniżaniem i oddaleniem wniosku skarżącej o ogłoszenie upadłości.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 3 października 2018 r. skarżąca została wezwana do uzupełnienia braków formalnych skargi przez wykazanie, że kwestionowany przepis był podstawą prawną orzeczenia powołanego przez nią jako ostateczne, wskazanie konstytucyjnych wolności lub praw skarżącej wynikających z art. 2 Konstytucji i precyzyjne wyjaśnienie, w jaki sposób zaskarżony przepis narusza te prawa lub wolności, a także przez precyzyjne uzasadnienie zarzutu niezgodności skarżonego przepisu z art. 2 Konstytucji.

W piśmie z 16 października 2018 r. (data nadania) skarżąca wskazała m.in., że mimo niezawarcia w orzeczeniu ostatecznym bezpośredniego odniesienia do art. 30a prawa upadłościowego, stanowił on podstawę orzeczenia, gdyż treść tego przepisu „uniemożliwiła skarżącej dowodzenie stanu faktycznego” za pomocą adekwatnego środka dowodowego w postaci opinii biegłego sądowego. Wyjaśniła, że wydanie w jej sprawie wyroku bazującego na niezgodnych z rzeczywistością okolicznościach faktycznych pozostaje w rażącej sprzeczności z zasadą ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

2. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna może być wniesiona w sytuacji, gdy sąd lub organ administracji orzekł ostatecznie o wolnościach, prawach lub obowiązkach skarżącego na podstawie aktu normatywnego, któremu w skardze zarzuca się niekonstytucyjność. Przedmiotem zaskarżenia skarżący może uczynić wyłącznie przepisy zastosowane w jego sprawie, które były podstawą ostatecznego jej rozstrzygnięcia przez sąd lub organ administracji publicznej. Zgodnie z art. 67 u.o.t.p. TK i wynikającą z niego zasadą skargowości, to na skarżącym spoczywa obowiązek wykazania, że zakwestionowany przepis stanowił podstawę orzeczenia ostatecznego oraz doprowadził do faktycznego naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności skarżącego.

3. Jako przedmiot skargi konstytucyjnej wskazano art. 30a ustawy z 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 498; dalej: prawo upadłościowe), zgodnie z którym w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego, z wyjątkiem określonym w art. 56b ust. 1 prawa upadłościowego.

Skarżąca podkreśliła, że jako strona postępowania sądowego powinna mieć możliwość dowodzenia swoich twierdzeń adekwatnymi środkami dowodowymi. Wskazała, że w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości, w związku z którym wniosła skargę do Trybunału, została pozbawiona tej możliwości przez ustanowienie w art. 30a prawa upadłościowego „zakazu” przeprowadzania dowodu z opinii biegłego. Z treści załączonych do skargi konstytucyjnej orzeczeń nie wynika jednakże, aby skarżąca zgłosiła w postępowaniu sądowym wniosek o przeprowadzenie takiego dowodu. Skarżąca podnosi, że przedłożyła dowody m.in. w postaci prywatnej wyceny rzeczoznawcy majątkowego. Z uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z 9 stycznia 2017 r., sygn. akt [...], wynika natomiast jedynie to, że nie

uwzględnił on wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań byłego prezesa spółki. Kwestia ta nawet pośrednio nie łączy się z treścią zaskarżonego przepisu. Artykuł 30a prawa upadłościowego nie miał więc zastosowania w sprawie skarżącej we wskazanym w *petitum* skargi zakresie, zaś zarzut niekonstytucyjności kwestionowanego przepisu skarżąca wyprowadziła wyłącznie z jego brzmienia. Z tego względu żądanie zawarte w skardze jest w istocie żądaniem dokonania przez Trybunał kontroli abstrakcyjnej zaskarżonego przepisu i jako takie nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu skargowym.

Trybunał stwierdza, że powyższe, w świetle art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK i art. 79 ust. 1 Konstytucji, skutkuje koniecznością odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

4. Na marginesie Trybunał Konstytucyjny przypomina, że art. 2 Konstytucji nie może stanowić samodzielnego wzorca kontroli konstytucyjności w postępowaniu zainicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej. Wskazane postanowienie Konstytucji, którego naruszenie zarzuca skarżąca, normuje zasady ustrojowe. Adresowane jest do ustawodawcy i narzuca mu pewien sposób regulowania dziedzin życia, przez co nie stanowi samoistnej podstawy do dekodowania konkretnego prawa podmiotowego, na gruncie którego mogłaby być konstruowana skarga konstytucyjna.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.